VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HE 63/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hansel Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta

15.6.2017

Projektipäällikkö, budjettineuvos Tomi Hytönen

Tausta ja muutoksen kohteet

- Laki Hansel Oy:stä (1096/2008) tuli voimaan vuoden 2009 alussa.
  - Lain voimaantulosta alkaen Hansel Oy on toiminut valtion yhteishankintayksikkönä ja kilpailuttanut asiakkailleen sellaisia tavara- ja palveluhankintoja, joita valtionhallinnossa käytetään laajasti.
  - Hanselin tehtäviin kuuluu yhteishankinnat, hankintojen asiantuntijatehtävät ja yhteishankintojen tukitehtävät On osallistunut hankintatoimen yleiseen kehittämiseen.
- Ehdotetut muutokset
  - Tehtävien täsmentäminen (2 §)
  - Asiakaspiirin laajentaminen (3 §)
  - Tiedonsaantioikeus ja tietojen tuottaminen (uusi 5 §)

Tehtävien täsmentäminen

- Hansel tuottaisi jatkossa myös
  - Hankintatoimen asiantuntija- ja kehittämispalveluita
  - Hankintasopimuksiin liittyviä asiantuntijapalveluja
  - Hankintatiedon käsittelyyn ja analysointiin liittyviä palveluja ja niitä koskevia teknisiä palveluja
  - Hanselin rooli on kysynnän kautta lisääntynyt hankintasopimusten asiantuntijana, tiedon tuottajana sekä hankintatoimen kehittämisen hankkeiden toteuttajan
    - eKilpailutuspalvelu, sähköinen kilpailutuskalenteri, uudet hankinnan digitaaliset palvelut (Handi, Hama ym. hankkeet), keskustelussa TEM:in kanssa ilmoitusjärjestelmän (Hilma) kehittämisrooli
    - Hankintatietoa koskeva tiedontuotanto ja tietoanalyysit (tutkihankintoja.fi)
    - Hankintojen ohjeistus ja organisaatiotason hankintatoimen kehittäminen
  - Lisätäisiin mahdollisuus osallistua hankintalain 22 §:n tarkoittamaan kansainvälisten yhteishankintojen toteuttamiseen

Asiakaspiirin laajentaminen

- Maakunnille ja maakuntien hankintayksiköille avattaisiin mahdollisuus hyödyntää Hanselin kilpailutus- ja asiantuntijapalveluja
  - ml. esityksen mukaiset uudet palvelut
- Maakunnille käyttö olisi vapaaehtoista. Hansel olisi vaihtoehto muiden hankinnan ja yhteishankinnan toteutusvaihtoehtojen rinnalla
- Maakunnilla tulee olemaan kasvava tarve ammattimaiselle ja osaavalle hankintojen toteuttajalle ja yhteiselle sähköiselle työympäristölle
  - Maakunnat saisivat käyttöön Suomen parhaimman hankinta-asiantuntijan ja sen kanssa valtion kehittämät digitaaliset hankintavälineet
- Hankinnoilla saavutettavat kustannussäästöt ovat merkittäviä ja mittakaavaetuja on tarpeen hyödyntää →maakuntauudistukselle asetetut tavoitteet kustannusten hillitsemiselle
  - Valtion hankinnoissa Hansel on toteuttanut merkittävät säästöt (250 milj. eur/v)
  - Maakuntahankinnoissa säästöpotentiaalin arvio 300 milj. euroa volyymituotteissa

Tiedonsaantioikeus ja tietojen tuottaminen

- Uusi säännös liittyy hankintatiedon käsittelyyn edellyttämään tietojensaanti- ja käsittelyoikeuteen
  - Säännös on tarpeellinen hankintatieto- ja analysointitehtävän toteuttamiseksi
  - Hankintayksiköiden on luovutettava salassapitosäännösten estämättä hankintojen tehokkaan ja taloudellisen toteuttamisen ja tiedon analysoinnin kannalta välttämättömät laskutus-, tilaus- ja toimittajatiedot sekä tiedot hankintamääristä, hinnoista ja hankintasuunnitelmista.
    - Tiedot saataisiin pääsääntöisesti automaattisesti erilaisista tietojärjestelmistä, kuten tilaus- ja ostolasku-, matka- ja maksukorttitietojen käsittelyyn tarkoitetuista tietojärjestelmistä
    - Julkisuuslain perusteella tiedot ovat pääasiassa julkisia
  - Luovutusvelvoitteen kohteena olevat tiedot on rajattu vain välttämättömään tietoon. Henkilötietoja ei kerätä, käsitellä tai luovuteta.
  - Tietojen edellyttämä salassapito, tietoturva ja luottamuksellinen käsittely turvataan säätämällä sitä koskeva velvoite Hanselille
  - Säännökseen sisältyvä tietojenluovutusvelvollisuus koskisi myös maakuntia ja niiden hankintayksiköitä. Tietotuotantopalvelu pystyisi tukemaan maakuntien hankintadatan analysointia.